

ОДИН, ДВА — ПРЯЖКУ ЗАСТІБА

За сніданком містер Морлі був у ненайліпшому настрої: він нарікав на бекон, поцікавився, чи конче кава має бути схожою на рідкий бруд, і зауважив, що вівсянка чимраз гіршає.

Містер Морлі був маленький чоловічок із рішуче окресленим та випнутим підборіддям. Його сестра, яка вела домашнє господарство, — дорідна жінка, що відчутно нагадувала гренадера в спідниці, — задумливо поглянула на брата й запитала, чи не довелось йому знову митися холодною водою.

Той неохоче визнав, що ні.

А зазирнувши в газету, зауважив, що уряд, здавалося, з некомпетентного ставав відверто недолугим!

Міс Морлі — густим басом — заперечила, що це неподобство!

Вона була всього-на-всього жінка й незмінно вважала гідним пошани будь-який уряд, котрому випадало перебувати при владі. А тому зажадала

від брата пояснень, чому це поточна урядова політика — непослідовна, недолуга, ідіотська й неприховано саможубча!

Коли містер Морлі висловив усе, що думає щодо цього, він налив собі ще одну чашку ненависної кави й поділився справжньою причиною свого невдоволення.

— Ох уже ці дівчата! Всі вони однакові — безвідповідальні егоїстки, на яких ні в чому не можна покластися.

— Ти про Гледіс? — запитально зауважила міс Морлі.

— Від неї щойно надійшла телеграма. Їй довелося терміново поїхати в Сомерсет, бо в тітки інсульт.

— Любий, це дуже прикро, але ж дівчина в тому не винна... — зронила сестра.

Містер Морлі похмуро похитав головою.

— Звідки мені знати, чи справді в її тітки інсульт? Звідки відомо, що Гледіс не вигадала всю цю історію на пару з тим напрочуд непутящим юнаком, який підбиває до неї клинці? На тому типі проби ніде ставити! Певне, зібралися сьогодні гульнути та на тому й усе.

— О, ні, любий — не думаю, що Гледіс устругнула б таку штуку. Ти ж сам завжди казав, що вона дуже відповідальна.

— Атож.

— Називав її розумною дівчиною, яка вкрай сумлінно ставиться до роботи.

— Так, Джорджино, так — от тільки це було до того, як з'явився отой молодик. Останнім часом вона зовсім змінилася — до невпізнанності. Стала розсіяною, пригніченою, смиканою...

«Гренадерка» глибоко зітхнула й промовила:

— Що ж, Генрі, дівочому коханню не зарадити.

— Але воно не має впливати на виконання її секретарських обов'язків, — відрізав роздратований брат. — А надто сьогодні, коли в мене море роботи! Кілька *надзвичайно* значущих клієнтів. Страх яка прикрість!

— Не маю сумніву, що це напрочуд не до речі. О, Генрі, а як там той новий хлопчина?

— Гірший за всіх, які будь-коли в мене служили, — похмуро заявив той. — Перекручує кожнісіньке прізвище й має жажливі манери. Якщо він не виправиться, я звільню його й пошукаю ще іншого. Не знаю, яка користь від нинішньої системи освіти: таке враження, наче вона випускає недоумків, нездатних не те що запам'ятати, а хоч би збагнути, що їм велять.

Містер Морлі глянув на годинник.

— Я маю йти. Увесь ранок по хвилинах розписаний — а тут іще й ота дамочка, Сейнзбері Сіл. Її треба кудись прилаштувати, бо ж у неї гострий

біль. Я заїкнувся було, щоб вона звернулася до Райлі, але мене навіть слухати не схотіли.

— Ще б пак, — зронила віддана Джорджина.

— Райлі дуже непоганий фахівець — так, дуже непоганий. Першокласні дипломи, найсучасніші методи лікування...

— У нього тремтять руки, — заперечила міс Морлі. — Певне, пиячить.

Її брат засміявся — його настрої поліпшився.

— По сендвіч зазирну о пів на другу, як і за все, — мовив він.

* * *

А в готелі «Савой» містер Емберіотіс із широкою усмішкою на обличчі длубався зубочисткою в роті.

Усе йшло як по маслу.

Йому, як завжди, пощастило. Подумати лишень, що кілька добрих слів тій ідіотці з курячими мізками аж так окупилися! Воістину — «хліб свій пускай по воді, бо по багатьох днях знов знайдеш його¹». Адже він завше був чуйний. І не скупився! А в майбутньому зможе зробитися навіть щедрішим. Перед очима попливли картини благодіянь. Маленький Димитрій... І вірний Константо-

¹ Екклезіяст 11:1, тут і далі переклад Івана Огієнка. (Тут і далі прим. перекл.)

пополус, який мається зі своїм ресторанчиком... Яка приємна несподіванка для них...

Необережний порух зубочистки — і містер Емберіотіс поморщився, а рожеві мрії про віддалене майбуття розтанули й поступилися місцем зловісним очікуванням від ближчої перспективи. Він обережно торкнув зуба язиком. І витягнув записника. Квін-Шарлот-стріт, 58. На дванадцятую годину.

Містер Емберіотіс спробував повернути собі втрачену ейфорію — але марно. Горизонт майбутнього звужився до всього кількох слів:

«Квін-Шарлот-стріт, 58. На дванадцятую годину».

* * *

У готелі «Гленгаурі-корт», що в Південному Кенсінгтоні, добігав кінця сніданок, а у вестибюлі міс Сейнзбері Сіл так само вела розмову з місіс Болітоу. В ідальні їхні столики стояли поряд, і вони заприятювалися на другий день після заїзду першої тиждень тому.

Міс Сейнзбері Сіл саме говорила:

— Знаєте, моя любя, він і справді перестав боліти! Навіть не посіпує! Я вже подумую зателефонувати й...

— От тільки не робіть дурниць, голубонько, — урвала її місіс Болітоу. — Йдіть на прийом і покінчіть із проблемою.

Місіс Болітоу була рослява, владна дама з низьким голосом, а міс Сейнзбері Сіл — жінка на п'ятому десятку з підсвітленим волоссям, завитим у безладні кучері. Її вбрання було безформне й де-що божемне, а пенсне раз по раз спадало. Вона була любителька поговорити, але тепер лише тужливо промовила:

— Але ж він справді *зовсім не болять*.

— От іще! Ви ж сама казали, що за цілу ніч не склепили очей.

— Так... це правда... але досі нерв, мабуть, таки *відмер*.

— Тоді вам тим паче треба до лікаря, — рішуче заявила місіс Болітоу. — Всі ми любимо відкладати такі візити, але це звичайнісіньке боягузтво. Ліпше зібратися з духом і *покінчити з проблемою!*

Із вуст міс Сейнзбері Сіл замало не зірвалося протестне «Ще б пак — не вам же туди йти!», але натомість пролунало тільки:

— Гадаю, ви маєте рацію. Та й містер Морлі дуже уважний і *ніколи не робить боляче*.

* * *

Засідання ради директорів закінчилося. Все пройшло гладко. Звіт був утішний — голки не підточили.

Проте містер Семюел Ротерштайн чутко вловив у манері голови щось не те.

Раз чи двічі в його тоні промайнули якісь різкі, невдоволені нотки, що ніяк не пасували до предмета розмови.

Може, якийсь потаємний клопіт? Але Ротерштайн чомусь не міг пов'язати потаємного клопоту з Алістером Блантом — таким беземоційним, таким доценту *звичайним*. Словом, британцем аж до самих кісток.

Так, звісно, могло йтися про печінку... Містера Ротерштайна вона час від часу непокоїла, але він ніколи не чув, щоб Алістер нарікав на печінку. Здоров'я містера Бланта було не менш безвідмовне, ніж його мозок або фінансовий хват. Не те щоб демонстративно квітуче, а просто — міцне та надійне.

Та хай там як, а щось не те таки було: раз чи двічі голова провів рукою по обличчю, а ще сидів у незвичній для себе позі — підпираючи рукою підборіддя. Ну й ще раз чи двічі, здавалося — ні, без жодних «здавалося», — на щось *відволікся*.

Коли вони вийшли з конференц-зали й почали спускатися сходами, Ротерштайн запитав:

— Тебе, бува, не підвезти?

Блант усміхнувся й похитав головою.